

Balkanlarda Türkiye ve Kurumlarımız

Her ne kadar son yıllarda Türkiye dış politikası, küresel dengelerle birlikte Ortadoğu üzerinde yoğunlaşsa da AK Parti iktidarı döneminde Balkanlarla ilgili çok önemli çalışmalar yapılmıştır. Resmi kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarının sayısı gün geçtikçe artmış, bu vesile ile bölgede sosyal, kültürel, tarihi çalışmalarla beraber, eğitim çalışmaları da önem kazanmaya başlamıştır. Bölgede faaliyet gösteren resmi kurumlar; TİKA, Yunus Emre Enstitüsü, YTB, Ziraat Bankası ve Halk Bankası gibi devlet bankalarımız, AA, TRT gibi devlet yayın organlarımız ve dönemsel olarak belediyelerimizdir. Bölgede birçok sivil toplum kuruluşumuz çeşitli sahalarda faaliyetlerini dönemsel ve sürekli olarak sürdürüyor. Balkanlarla ilgili faaliyetlerimizde en önemli sorun; tek bir stratejinin olmaması ve bu strateji doğrultusunda gerekli koordinasyonun sağlanamamasıdır.

Amerika, Almanya, Avusturya, Fransa ve Rusya gibi ülkelerin siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel faaliyetleri, Balkanlar'da özellikle Türk ve Müslüman nüfus üzerinde siyasi ve sosyal baskı oluşturmaktadır. Bölgede, Amerikan Büyükelçilerinin seçimlere müdahale edebildiği, Almanya'nın, ülkelerin hukuk sistemlerine, yasalarına varana kadar etkide bulunabildiği gerçeğini göz ardı etmemek gerekiyor. Rusya'nın Bulgaristan ve Sırbistan, İran'ın ise Balkan ülkelerinde etkinlik faaliyetlerinin yanı sıra Büyük Arnavutluk ve Büyük Sırbistan projeleri Batı ve Doğu'nun güçlü ülkelerinin sahadaki varlığı ve ciddi bir rekabet ortamını unutmamak gerekir.

Türkiye'nin de bölgede etkisini arttırmak için siyasi faaliyetlerle beraber eğitim faaliyetlerine de önem vermesi gerekmektedir. Lobicilik faaliyetleri ile birlikte YTB ve kurulma aşamasındaki Maarif Vakfı vesilesi ile yetiştirilecek insan kaynağı ileride Türkiye lehinde Balkanlar'da faaliyet gösterecek hale getirilmelidir.

Geçmişte bazı bürokratlarımız bölgede ulusal reflekslerle ileriye yönelik davranmadıkları için yapılacak hizmetlerin önüne geçilmiştir. Ayrıca başta TİKA personeli olmak üzere bölgede çalışan bürokratların kısa sürede yer değiştirmesi yapılan hizmetlerin aksamasına neden olmaktadır.

Bölgede görevlendirilecek büyükelçi ve diğer personelin bölgeye gitmeden önce bölgenin tarihi, siyasi ve kültürel açıdan iyi bilgilendirilmesi gerekmektedir. Balkanlar'da ofisleri olan AA ve TRT ile koordinasyon sağlanmalı, ayrıca bu yönde özel ve daha profesyonel bir çalışma yapılmalıdır. Balkanlar'da görüntülü, basılı ve sosyal medyanın bütün kanalları aktif şekilde kullanılmalıdır. Hatta Balkan ülkelerinde özel sektör kanalıyla TV'ler, gazeteler alınarak Türkiye lehinde propaganda yapmak amacıyla kullanılmalıdır.

Ortak hareket ettiğimiz, desteklediğimiz siyasi partiler birçok sivil toplum kuruluşları ve oluşumların Türkiye lehindeki çalışmaları yetersizdir. Bölgedeki geçmiş ve güncel siyasi durumlarla ilgili daha objektif bilgiler alınarak hareket edilmeli. Bölgeyi iyi bilen ve ideolojik insanların yönlendirmeleri ile istediğimiz kitleyi temsil eden yeni siyasi aktörlerle de ortaklıklar yapılmalıdır. Özellikle Arnavutluk, Kosova ve Makedonya'da Arnavut nüfusunun yoğunluğu dikkate alınarak yatırımlar yapılmalıdır.

Bölgede faaliyetler yapılırken sadece Türklerin yaşadığı bölgeler değil, Arnavut nüfusunun yoğun olduğu bölgeler de dikkate alınmalıdır. Temsilcilerimiz bir alanda çalışırken oranın sosyal ve demografik yapısı ile beraber farklı faktörleri de dikkate alarak hareket etmelidirler. Bu kapsamda Balkanlar'da iyi değerlendirilmesi halinde lehimize, ancak ihmal edilmesi halinde aleyhimize dönebilecek unsurları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Cumhurbaşkanımızın Balkanlar'a olan ilgisi,
- Bölgeyle olan kültürel ve manevi bağlarımız
- Türkiye ekonomisinin güçlenmesi ve dış politika için gerekli fonların varlığı,
- Son 14 yılda alanla ilgili kurulan resmi kurumlar ve STK'ların artmış olması,
- Bölgedeki sektörlerde faaliyet gösterebilecek iş adamlarımızın varlığı, doğal avantajlarımızdır,

- Balkanlara özel, tek bir stratejinin belirlenip uygulanamaması,
- Kurumlar ve kuruluşlar arasındaki koordinasyon eksikliği
- Yapılan hizmetlerin alanda yeterince anlatılamaması, basın yayın organları ile koordinasyon eksikliği,
- YTB'nin öğrenci bursları dışındaki faaliyetlerde eksik kalması, zayıf yönlerimiz,
- Balkanlar'da var olan Müslüman nüfus,
- Bölge insanının Türkiye'ye olumlu bakış açısı,
- Yatırım açısında yeni imkânların varlığı,
- Türkiye'de eğitim görerek ülkelerine geri dönen potansiyel, en güçlü yanımız,
- Balkan ülkelerindeki siyasi istikrarsızlıklar,
- Bölgedeki siyasi partnerlerimizin Türkiye'nin gösterdiği ilginin karşılığını vermemesi,
- Amerika, Almanya, Avusturya, Rusya ve İran gibi birçok ülkenin bölgedeki siyasi, sosyal ve ekonomik faaliyetleri,
- Büyük Arnavutluk ve Büyük Sırbistan hayaliyle oluşan ırkçı akımlar ise bölgenin geleceğini tehdit eden unsurlardır.

Balkanlar'daki tarihsel ve güçlü potansiyel varlığımızın ciddi bir stratejik işbirliği motivasyonuna ihtiyacı var.